

HATÁRÓR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZÁM, ahova a lap szellemi
és anyagi részét illető közlemények küldendők.

Magyarország.

Igy nevezik hazánkat, így írják, de valóságban nagyon sok szó fér ahhoz, magyar ország-e ez a föld, melyet Árpád vezérlete alatt őseink vérrrel szereztek. Nemzetünk élén ma már nem vezér áll, akinek hódítani kellene, hanem apostoli magyar király, aki nyugodtan védheti s védi a magyar nemzet egységét, különösen ez idő szerint, midőn mind-egyikünk tudatában van annak, hogy ezer éves hazánk még mindig Magyarország, ahol minden szónak, elnevezésnek, betűnek és embernek magyarnak kell lenni s a magyar nemzet szupremáciájának diadalmasan tündökölni minden téren.

Ami pedig az apostoli címet illeti, ez a legelterjedtebb, legmagasabb r. kat. pátronusi cím, mely a vallás ápolását és gyarapítását, annak szilárdabbá s buzgóbbá tételét jelenti.

Aki törődik hazája sorsával és elfogulatlanul szemléli, vizsgálgatja a szemünk előtt történő eseményeket, fájdalommal látja, hogy nem úgy van ma, mint volt régen. Mert mit bizonyít hazánk történelme?

Hazánknak és a magyar nemzetnek, összetartó ereje, bátorsága és hőies vitézsége által az egész világ előtt féltett hire volt a múltban, rettegett a magyar névtől minden más nemzet, meghajolt előtte és dicsőítette mint világhírű páratlan nemzetet. És a múltban hazánkban magyar volt minden és mindenki. Magyar volt a hadsereg, az irodalmunk, társalgásunk és tanácskozásunk, szóval minden, amire csak néztünk.

Ami pedig a vallást illeti, az is hatalmasan fejlődött, a nép hitbuzgó, vallásos volt, az ünnepeket, különösen a vasárnapokat szigorúan betartották, megünnepelték. S így annak idején, ha idegen nemzet vetődött be hazánkba, tudta, hogy Magyarországon van, hogy e földet magyar nép lakja, mert bármerre fordult, nem hallott egyebet, csak magyar szót s a föliratok is mind-mind magyar voltak. S így, midőn az idegen visszament hazájába, elmondhatta, hogy látta a hirneves Magyarországot és hős nemzetét, nyelvében és hitbuzgó, vallásos életében.

Ma fájdalmas érzéssel be kell vallanunk, hogy világhírű hazánknak hiányzik a múltban jellegzetes tulajdona: magyar volta és vallásossága. A társalgás többnyire német, gyűléseken és tanácskozásokon, cégfeliratokon, levelezésekben, de még az utcák s határok elnevezéseiben

a különböző nemzetiségek anyanyelvét találjuk sokkal sűrűbben és gyakrabban, mint a magyart. Még az is megesisik, hogy saját nyelvén, saját országában ki is nevetik a magyar embert, aki néha bizony egészen idegennek kell hogy érezze magát akkor, ha a címfeliratokat olvassa, vagy társaságba kerül, akár közgyűlési, tanácskozási terembe, ahol előtte ismeretlen nyelv járja. S mindez a magyar nemterődősége és gyávasága miatt, de azért is, mivel nem más nemzetiségbeli idomul az anyanemzet, a magyar felé, hanem megfordítva, a magyarnak kell feléjük hajolni, különben egyes városokban vagy falvakban magyar létére magyar ember meg sem élhetne saját hazájában. Még az is megtörténhet, hogy magyar zászlókat, jelvényünket megtorlás nélkül nyíltan mocskolják és lábbal tiporják.

De nemcsak magyarságban hanyatlottunk, hanem hanyatlottunk a régi hitbuzgó, vallásos és erkölcsös életmódban is. S ha saját magunk kénytelenek vagyunk a szomorú tényeket valóságnak elismerni, valjon mit szól rólunk az idegen, ki ez országba vetődik s éppen csak magyar szót hall, magyar feliratot lát legritkábban.

Ily elszomorító viszonyok mellett a jövő sem lehet valami nagyon biztató és vigasztaló. De mert a mulasztás oka, a hiba egyedül bennünk rejlik, rajtunk áll, hogy a vigasztalan, magyartalan állapotokon segítsünk. Segítsünk azzal, hogy magyar voltunkat soha meg nem tagadva, de mindenha fenen hirdetve, magyar fölényünket minden téren, minden alkalommal érvényesíteni törekedjünk, annak emelésében vállvetett erővel s egyértelmű összetartással közreműködjünk.

Telek A.

A lópatkolási tanfolyam befejezése.

A földmívelésügyi miniszter rendeletéből Ujvidéken szervezett lópatkolási tanfolyam elméleti vizsgája a városháza nagy termében e hó 4-én tartatott meg. A vizsga elnöke a kir. földm. miniszter rendeletéből Wüest Jenő budapesti m. kir. állategészségügyi felügyelő volt. A vizsgán megjelent Dr. Demetrovics Vladimir kir. tanácsos polgármester, Profuma Béla alpolgármester, Pekló Béla ipartestületi elnök és Illy György m. kir. főállatorvos Zomborból.

A tanfolyam hallgatói, számszerint 26 — úgy a gyakorlati mint az elméleti vizsgán fényes tanujelét adták annak, hogy a hat hónapig tartó tanfolyamon kötelezéseiket hiven és pontosan teljesítették.

A vizsgán jelen volt kiváló szakemberek és vendégek a legnagyobb örömmel és megelégedéssel hallgatták a tanulók világos, szakszerű és szabatos feleleteit, csodálták a hallgatók által készített száz darabból álló szép patkókiállítását.

A vizsga befejeztével az elnök rövid vonásokban méltatta a patkolási tanfolyam fontosságát, megemlékezvén ennek gazdasági előnyeiről.

Hálás szavakban ecsetelte a földm. miniszter anyagi áldozatokkal járó gondosságát, melylyel e tanfolyam megtartását Ujvidéken lehetővé tette. Köszönetét nyilvánította Dr. Demetrovics Vladimir kir. tanácsos polgármesternek, a tanfolyam létrejötte körül kifejtett támogatásáért.

Végül elismerő szavakban méltatta Friedman Mór városi m. kir. állatorvos érdemeit, akit a miniszter az elméleti oktatással bízott meg és aki feladatának ritka szorgalommal és szakértelemmel felelt meg, dacára annak, hogy a hallgatók egyharmada idegen anyanyelvű volt. Ugyancsak a legnagyobb elismerését nyilvánította Petyus András főpatkolómester gyakorlati oktatónak, akinek vezetése alatt a hallgatók a lovak helyes vasalása és a patkók szabályszerű készítésében kiváló eredményeket értek el.

A vizsgán jeles bizonyítványt kaptak Moga Mladen, Bácsi Ferenc ujvidéki, Kraska István ujfutaki, Varga János, Mayer József, Naszsvagy István temerini, Viegand György tiszakálmánfalvai, Glocker Mihály zsabylai és Schneider Márton ófutaki kovácsmesterek.

A földm. miniszter által adományozott három, 10—10 koronás jutalmat Bácsi Ferenc, Mayer József és Schneider Márton, — az Ujvidék sz. kir. város által felajánlott két 10—10 koronás jutalmat Gáspár Sámuel és Kraljevics Péter, — továbbá az Ipartestület 10 koronás jutalmát Moga Mladen iparosok nyerték el.

A vizsga befejeztével Friedman Mór állatorvos az elnöklő állategészségügyi felügyelőnek a tanfolyam létrejötte és vezetése körül kifejtett fáradozásaiért hálás köszönetét nyilvánítva, — egyben meleg szavakban bucsuzott el a tanfolyam hallgatóitól, buzdítva őket, hogy köteleseiket, mint szakemberek mindig pontosan teljesítsék és tudásukat — hazánk javára értékesítsék.

Az U.T.K. első évi szereplése.

— Egy kis visszapillantás. —

Aki még nem látta két nemzet válogatott csapatainak mérkőzését, aki még nem hallotta az ilyenkor minden egyes, az ellenfél kapujába belőtt goalnál kitörő tomboló lelkésedést, — annak fogalma sincs arról az extazisról, amelybe a footballjáték rajongói esnek. De ha közönségünk még messze távol is van ettől a

H I R E K.

sportlázától, ha még nem ment át nálunk vérré a sportrajongás, — azért kevés vidéki város közönségében van oly kiforrott sportszeretet, oly lelkesedés, — mint Ujvidéken.

Érdekes megfigyelni, mint izmosodott meg Ujvidék sportszerető közönsége, míg eleinte csak kevesen, mondhatni néhányan nézték végig a sportok kétségtelenül legnépszerűbbjét: a footballt, — pünkösdvasárnap, 7—8000 ember tapsolta végig a játékot. Igaz, hogy rendkívüli körülmények, — a repülőnapok közönsége tudott csak 7—8000 nézőt összehozni, de ha ebből le is vonjuk a rendkívüli, ugynevezett alkalmi közönséget, bizonyos, hogy a footballsport feltartóztatlan világhódító körútjában Ujvidéken is diadalmasan tért foglalt, melyből az érdem oroszánrésze a fiatal, alig egy éve fennálló „Ujvidéki Testgyakorlók Köré“-t illeti.

A közönség: az ezerszemű Caesar ellenőrzése mellett tette meg minden lépését és e közönség jóleső, meleg szeretete mellett büszkén hivaikodhatik az első év dicsőségteljes eredményeire.

Az U.T.K. 1912. nyár elején alakult meg és ezalatt minden szereplése teljes erkölcsi diadalával végződött.

Sportrendezései, estélyei a társadalom lelkes pártfogásával eseményszámba mentek. És egyéves fennállását már diszes új sportpályával avatja fel és mihamarabb: a sport általa oly otthonra tesz szert, amely méltó az U.T.K.-hoz, méltó a közönség megérdemelt szeretetéhez.

E lap hasábjain nem akarunk e fiatal, de agilitása révén már népszerű sportegyesületünk minden ez év keretében előfordult eseményével foglalkozni és beérjük azzal, hogy a footballsport eddigi szereplésére rövidesen visszapillantva, a következő statisztikát állítsuk össze:

Az U.T.K. első évében a következő csapatokkal a következő eredménnyel mérkőzött:

1. U.T.K. győz	Bácskai Old boy ellen	5:0 arány.
2. " "	Zombori Sport Egylet ellen	4:0 " "
3. " "	Bácska II. ellen	3:2 " "
4. " "	eldöntetlen Szabadkai Sp. E.-el	4:4 " "
5. " "	veszt Kulai Atl. Cl. szemben	3:4 " "
6. " "	győz Zentai Atl. Club ellen	3:1 " "
7. " "	Bácskai old boy ellen	5:4 " "
8. " "	veszt Tengerészek ellen	0:2 " "
9. " "	eldöntetlen Tengerészekkel	2:2 " "
10. " "	győz Tüzérekkel szemben	5:0 " "
11. " "	Zombori Sp. E. ellen	3:1 " "
12. " "	Zágrábi I. Grad. S. Cl. ellen	3:1 " "
13. " "	Szegedi Testgyak. K. ellen	6:0 " "
14. " "	veszt Szabadkai Sp. E. ellen	1:2 " "

eszerint 14 mérkőzés közül

9-szer győzött

2-szer eldöntetlen

3-szor veszített.

Adott 47 goalt, kapott 23 goalt.

Ez az első év sport eredménye a footballtérén.

Hazahoztuk az Atletikában Bezzegh révén Délmagyarország rudugró bajnokságát és számos atletikai díjat.

Nyertünk még egy ezüst serleget.

Jóleső lokálpatriotizmussal számoltunk be lelkes atlettagárdánk szerepléséről és hisszük, reméljük, a második esztendő az eddigi sport-sikereket szaporítani fogja és Ujvidék mint mindenben, a sportban is méltó helyet viv ki magának az országos versenyben.

Nem volna beszámolóink teljes, ha az egyesület felvirágzása kapcsán Szabó Imre törv. bíró, egyesületi elnökről, Kocsis Mihály tornatanár, művezető igazgatóról, Mayer József alelnökről és Schön Jenő főtitkárról, mint az egyesület legkiválóbb oszlopairól a legteljesebb elismeréssel nem szólanánk.

Az egyesület sikerei az ő nevükhöz fűződnek.

Esküdtek kisorsolása. A f. junius havában tartandó esküdtzéki tárgyalásokra kisorsoltattak, még pedig rendes esküdteknek: Mijatovics Milos, ifj. Móhr Jakab, Jausz Rezső, Richter Péter, Rosenbaum Simon, Momirovics Pál (Ujvidék), Dr. Steinmetz Lajos, Vig Emil, Dr. Vermes Jenő (Palánka), Schneider István (Ópalánka), Hartman András, Wagner Jakab (Ujpalánka), ifj. Heinrich Alajos, Halmos Ernő (Temerin), Dr. Müller Károly, Galambos Sándor, Klóze János (Óbecse), Szuboticski Simon, Shoszberger Oszkár, Dr. Magsch Béla, Dr. Marjanovich Endre (Títel), Tillingier György, Schäffer József, Rélinger Pál, Bélyér Bálint (Szépliget), Weizenhoffer Bernát (Mozsor), Kelemen József (Csurog), Sáfrán Flórián (Ókér), Bagdi Ferenc (Bácsstóváros), Deutsch Leó (Bácsföldvár); helyettes esküdteknek: Lütze Ágoston, Brüll Fülöp, Güncz Géza, Schmidt Resző, Grosz Antal, Silit György, Rónay Balázs, Rainer Simon, Renner Jakab, Stadler Lőrinc.

Hadapród-jelöltek figyelmébe. A m. kir. honvéd hadapród iskolákban az 1913-14. tanévre nézve betöltendő helyekre vonatkozó „Pályázati Hirdetmény“ a katonai osztyáiban (Váosháza II. em. 43.) a hivatalos órák alatt betekinthető.

Lövölde megnyitása. A polg. cél-lövész-egylet az idei évad ünnepélyes megnyitását e hó 18-án tartotta meg s ez alkalommal délben 50 teritékű társasbéd volt, melyen az új lövöldei vendéglős, Maurits József közmegelekedést vívott ki, mert bebizonyította, hogy konyhájából a legjobb, legizletesebb ételek, pincéjéből pedig hamisítlan, jó borok kerülnek ki. Reméljük tehát, sőt biztosra vesszük, hogy a különben kiválóan alkalmasnak kinálkozó, szép és árnyas lövöldei parkot látogató közönségnek e téren nem lesz oka panasza. A banketen Grossinger J. főlövész-mester nyitotta meg a tosztok sorát, király ő felségét, a legalkotmányosabb királyi életve; Dr. Maros Károly e. ügyész az összes vendégekre ürité poharát, kiknek nevében Dr. Demetrovits Vladimir kir. tanácsos polgármester felelt, a lövészegylet, mint kiválóan társas körnek fellendülését, felvirágzását kívánva. Ebéd után az évadnyitó főlövészet kezdődött, mely igen jó eredménnyel késő estig tartott. Délután a katonai hangverseny is megtartott, azonban sajnos, a délelőtt még derűsen mosolygó ég beborult s megeredt csatornáiból hullott a zápor, mely igen sokaknak elrontotta délutánra tervezett lövöldei kirándulásukat s így — sajnos — a lövöldeben alig-alig volt közönség a lövészekén kívül.

Az ujvidéki munkás egylet f. junius 14-én, fenállása 40-ik évfordulóját a lövöldeben rendezendő nagyobb-szabású ünnepségek keretében üli meg s ez alkalomra az egylet 40 évi humán működését rövid kivonatban felölelő, igen tetszetős alaku Emléklap-ot adott ki.

Elveszett. F. hó 18-án, vasárnap d. u. 1/3 és 3 óra között a II. Rákóczi Ferenc-úton vagy az Andrassy-utcában elveszett egy női acélóra, egy rövid aranyozott ezüstláncsal együtt. Megtaláló sziveskedjék a városi főkapitányságon átadni.

Halálozás. Jettics Mitó földbirtokos, a törvényhatósági bizottság virilis tagja, életének 66-ik évében hosszabb betegség után meghalt. Temetése e hó 19-én igen élénk részvétel mellett ment végbe.

Szülői értekezlet. A tanulók előmenetelének fokozását célzó szülői értekezlet nemcsak a szülőknak vívták ki helyeslő tetszését, hanem a pedagógiai cél sikere érdekében is annyira beváltak, hogy Krompaszky Ignác polg. isk. igazgató e hó 25. d. u. 3 órájára a jelen tanévben a III. szülői értekezletet hirdeti, még pedig a következő tárgyrenddel: 1. Az értekezletet bevezeti Krompaszky Ignác igazgató. 2. Vita-előadást tart Fogl János tanár: a gyermek-tanulmányozásról. 3. Indítványok. Az értekezleten a szülőkn kívül a diáktartók s a nevelésügy iránt érdeklődők is szívesen láttatnak.

Egy gazdátlan kanca ló találtatott e hó 3-án Ujvidék város területén. Igazolt tulajdonosa f. hó 24-éig annál inkább jelentkezék a rendőrkapitányságnál, mert különben nyilvános árverésen fog eladatni a városi gazdasági major udvarán 24-én délelőtti 10 órakor.

Találtatott e hó elején egy fehér szőrű kutya. Igazolt tulajdonosa e hó 28-áig annál inkább jelentkezék a rendőrkapitányságnál, mert különben nyilvános árverésen fog eladatni 28-án délelőtti 9 órakor a városháza udvarán.

Tűz. Az Erzsébet-téren, volt Manojlovits-féle kétemeletes házban tűz ütött ki e hó 20-án reggel 8 óra után, melyet azonban nagyobb kár okozása előtt csakhamar eloltottak önk. tűzoltóink. A viztartány körüli burkolat s körülötte felhalmozott szalma gyuladt meg, még pedig valószínűleg szerelők mulasztása következtében, akik előzőleg ott dolgoztak.

Szerencsétlenség történt e hó 19-én az ujonan épülő magyar főgimnáziumnál. Ugyanis az udvar felőli épületrésznél felállított állványokat lebontották s bontás közben a munkások vigyázatlansága folytán, a II. emeleti állvány összeomlott s Rajnyák Mihály, ki csak most szabadult meg a katonaságtól és Szabó Albert az állvánnyal együtt, mely az I. emeletit áttörte, a földre estek oly szerencsétlenül, hogy előbbi halálát lelte, utóbbi pedig megsérült. Ezenfelül Farkas Erzsébet, ki a földszinten dolgozott, az aláhulló állványtól 4—5 cm. hosszú vágást szenvedett a fején. Farnak Antal főpallér, ki ugyanakkor rövid időre távoznia volt kénytelen az állványoktól, állítólag figyelmeztette a munkásokat, hogy távollétében ne bontsanak és így felelősség nem terheli.

Felhívás a „Bartfagyógyfürdői Otthon“ igénybevitelére. Bartfa város közönsége az a célra rendelt alappro Bartfagyógyfürdő igénybevitelének megkönnyítése végett otthont létesített, amelyben a május hó 15-től szeptember hó 30-áig terjedő évszakban lehet lakást kapni és pedig: a) turisták ágynemű használatával és világítással, valamint kiszolgálattal együtt mérsékelt áron családtagjaikkal legfeljebb két szobát, legfeljebb hétnapi időtartamra személyenként 60 fillér áron naponként b) magyar honosságú, vagyontalan és csekély jövedelemmel bíró betegek és pedig tényleg szolgáló katonatisztek, állami, törvényhatósági, városi és községi tisztviselők és hivatalnokok, tanítók; honosságukra, valamint jövedelmükre való tekintet nélkül: lelkészek, orvosok, tanárok, hírlapírók, művészek és mindazok családtagjai, ágynemű használatával és vitágitással együtt kedvezményes áron, családtagjaikkal együtt legfeljebb két szobát, legfeljebb másfél hónapi időtartamra szobaár 1-2 személyre: 6,7,8,10,12,14, 15,16, kor. hetenként; pótdíj minden további személy után, 12 éven alóli gyermeket nem számítva, 2 kor. hetenként, kiszolgálási díj hetenként és szobánként: 1 kor. 40 fillér; e) magyar honosságú szegény betegek és azok csa-

ládtagjai együtt telkaphatnak. A folyamodó utóbbi esemily árut, neveit, akik szállani szalóli gyermekek lakás szábejelenteni való felmekezdve mérdobiztos, rébe tartományi foly nem lesz ugyanez a séges, leg

Törmebe. A ra pályáz miniszter külföldi ut f. é. máju

Egy Dunabóké Bácsordas Bácsföldvá áthelyezett

A F r.-t. közz a 800,000

Uté közut 43. 76.107 kn lya között kivételé és kavics lerakása megkezdte hogy ezen lebb lesz

Pá vételre. 1913.—14. elemi isk havi 40. évi 40 k folyamodv tanulókná 1913. év Dmke. ma ságánál. — készségg Makón.

Az mó. Mar a vele e gyermeké colás meg halálát fu

A B sulat e jövő vasá vármegyel

N régt a leg DOBOZA Próbado

ládtagjai ágynemű használatával és világítással együtt teljesen ingyen, legfeljebb egy szobát kaphatnak, legfeljebb másfél hónapi időtartamra. A folyamodványban be kell jelteni, hogy a folyamodó ingyenes vagy kedvezményes áru, utóbbi esetben egy vagy két szobát kér-e és mily árut, fel kell sorolni az összes családtagok neveit, akik a folyamodóval az Otthonban megszállani szándékoznak és ezek közül a 12 éven alóli gyermekek korát is megjelölni; végül a lakás szándékolt igénybevételének tartamát bejelenteni. A gyógy- és zenedíjak fizetése alól való felmentés, valamint a fürdők ingyenes, vagy kedvezményes áron való kiszolgáltatása a fürdőbiztos, illetőleg a fürdőigazgatóság hatáskörébe tartozik s ez irányú kérelmeknek a lakás iránti folyamodványokban való előterjesztése nem lesz figyelembe véve. Egy szobában, ha ugyanez a berendezés változtatása nélkül lehetséges, legfeljebb négy egyén szállásolható el.

Törekvő fiatal iparosok figyelmébe. A szegedi kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet egy, a kereskedelemügyi miniszter ur által adományozandó 600 koronás külföldi utazási ösztöndíjra. Pályázati határidő f. é. május hó 30 áig az újdéki ipartestületnél.

Egyházmegyei hir. Kindl Antal Dunabölkényből Temerinbe, Barth Benedek Bácsordasról Dunabölkénybe, Talcsik József Bácsföldvárról Bácsordasra kápláni minőségben áthelyeztettek.

A Ferenc csatorna gőzhajózási r.-t. közzétett mult évi zárszámadásai szerint a 800,000 kor. alaptőke 21,893 k. gyümölcsözött.

Útépítés. A bács—zsablya—titeli tvh. közut 43.966—60'00. 63'00—68.00 és 70—76.107 km. szakaszain Ókér, Temerin és Zsablya között a földmunka kész, az alapkö kevés kivétellel ki van szállítva, a kavicskó kifuvározása és kavics törése folyamatban van. Az alapkö lerakása Temerin és Boldogasszonyfalva között megkezdett és nagy munkaerővel halad, úgy hogy ezen a szakaszon a hengerlés is legközelebb lesz megkezdhető.

Pályázat internátusba való felvételre. A Dmke. makói diákotthonába az 1913.—14. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási díj havi 40. beiratási-, orvosi-, bútorhasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok iskolai, születési és I. osztályu tanulóknál újraoltási bizonyítvánnyal felszerelve 1913. év július 10. napjáig adandók be a Dmke. makói diákotthonának felügyelő bizottságánál. — Részletes prospektus kívánatra készséggel szolgál a diákotthon igazgatósága Makón.

Az anya alatt megfuladt csecsemő. Mandity Tósa zsabylai vendéglős felesége a vele egy ágyban fekvő, alig egy hónapos gyermekét alvás közben agyonnyomta. A boncolás megállapította, hogy a gyermek közvetlen halálát fuladás okozta.

A B. Bodrog vm. történelmi társulat ez évi rendes közgyűlését e hó 25-én, jövő vasárnap, d. e. 10 órakor tartja meg a vármegyeház kistermében.

NESTLÉ FÉLÉ
régbevált GYERMEKISZT
 a legjobb és legolcsóbb
 DOBOZA K 1.80 MINDEN GYÓGSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBAN
 Próbadozót ingyen küld: HENRI NESTLÉ, Wien, I. Biberstr. 202.

Magyarország felekezetei. Az O. kimutatása szerint Magyarország felekezetei: 1900. 1910. évben

rom kath.	9.919,913	10.888,338
gör. kel.	2.895,718	2.986,874
gör. kath.	1.854,143	2.025,425
ev. ref.	2.441,142	2.671,501
ág. ev.	1.282,942	1.340,198
izraelita	851,378	932,406
unitárius	68,568	74,296
felekezetenélküli	14,760	17,452

Egy bácskai találománya. Steiner Dr. Adolf torzsai kereskedő egy villamos életmentő készüléket talált fel, mely sikeresen állvány ki a próbát, 58.937, szám alatt szabadalmat nyert.

Hát mire való a retikül?

Az ember beletesz néhány darab Fay-féle valódi sodeni ásványpaszillát s akkor mindig van kéznél ideális elhárító szer meghűlés és hurut ellen s nem kevésbé ideális szer hurutok, hirtelen föllépő rekedtség és köhögés ellen. Egy doboz ára 1.26 kor. Minden drogériában, gyógyszerárban és ásványvizkereskedésben kapható — Különös ismertetőjele: a Fay név fehér ellenőrzőszalagon, Soden község polgármesteri hivatalának igazolásával.

CSARNOK.

A divatról.

A divat legújabb szeszélye: a szinek keverése és halmozása. Mennél színesebb, tarkább valami, annal divatosabb. Természetesen a szinek összeállításában mindig meg kell lennie a harmóniának. A divat érvényre juttatja a legbizarrabb, legmerészebb színekeveréket. A leggyönyörűbb összeállításban pompáznak, viritanak a szinek valamennyi toalettcikkben. Hölgyeink valószággal tobzódhatnak a színekben, anélkül, hogy tarkák, izléstelenek lennének.

A divatnak azonban van még egy érdekesebb szeszélye: a füzönélküli viselet. A minap, egy kiállítás keretében, bemutattak néhány ilyen reformtoalettet, amely a legnagyobb mértékben felköltötte a hölgyek érdeklődését. Az új kreáció ugyanis lényegesen eltér az ismert reformruháktól s nem formálja az alakot szélessé, vaskossá. Egy azonban feltétlenül szükséges hozzá: a kifogástalan alak. A füzönélküli ruha egyenes vonalú férfikabátyszerű, de csak derékig. Az alj redőzött, tunikás vagy ránca szedett, lent az alján azonban szűkltk, amennyire csak lehet. Karcsu alakokon pompásan fog érvényesülni ez az új divat.

Nagyon divatosak az idén a direktóárstíle emlékeztető formák Láttunk több ilyen szabásu toalettet a leggyönyörűbb összeállításban. A többi között egy fehér berakott sifonaljat, hosszú aranyárga brokát kabátkával, csipkezsabóval és Robespier-gallérkával. Szép volt egy bidermayer-stíli ruha is, gazdag bodorszegélyvel és festett selyemmel szegélyezett tüllfüsivel.

A gallérnélküli ruhák még mindig divatosak. A legelegánsabb toalettek is nélkülözik a gallérokat. A nyak kivágását plisszírozott csipkével, tüllbodorról vagy selyemfodorral szegélyezik, vagy felállítanak rá habkőnyű csipkéből kombinált Stuart-gallért, ami szintén nagyon divatos.

A kosztümkabátok formája az idén nagyon sokféle. Hosszu orosz kabát mellett a boleroszabásu pompázik. De viselik az övbeszabott lebbenyos kabátkát is. Az újjakban sincs nagy eltérés: divatos a hosszú és a könyökig érő egyaránt. A mellényke is nagyon kedvelt. Brokátból szabják többnyire s mindig a toaletttől eltérő, de nem bővült. Még mindig kedvelik a szűk aljakat, változást csak az alant levő berakás, vagy hasítás mutat rajtuk.

Szinpompások a sanzsánselyemből készült napernyők, de szépek a fehér batizst és himzett ernyők is, amelyeket csikkal vagy bodorral szegélyeznek. Divatosak a kétszínű, vagyis bélelt napernyők, amelyeket nagyanyánk idejében viseltek. A harangszabásu, vagy a tizenkét varrásu formák a legkedveltebbek. A napernyő nyele magas és egyenes, vagy görbitett végű. A fogóját elefántcsontgomb, vagy berakott acélkarika ékesíti.

A kalapdivat terén a kicsi forma dominál. A legkedveltebbek a tagai formák. A színek a kalapdiszítésben is nagy szerepet játszanak. Szinte festői munkát végeznek ezen a téren a divatárusok. Nagyon divatos az aranyárga, borvörös, haragoszöld, püspökklila és szürkéské szalagdisz, amelyhez apró virágbokkrétát kombinálnak a szivárvány mind a hét színéből. Csodálatos színárnyalatokat tudnak keverni, akik hozzáértéssel végzik munkájukat. A plöröz és a kócsag még mindig diadalmasan uralkodik. Alkalmi kalapot nem is lehetne mással, mint drága szép tolldiszszel ékesíteni, különösen asszonyok számára. Fiatal leánynak természetesen a virág illik a legjobban.

Kiadó vagy eladó.

Magános család ház, gyümölcsös és szőlős kerttel augusztus 1-re kiadó, vagy eladó — az új főgimnáziummal szemben. — Bővebb felvilágosítást nyújt Vasdényei Gábor rendőrfőkapitány Andrassy-út 8. sz. (bejelentési hivatal).

Közgazdaság.

A műtrágyák használatának jövedelmezősége.

Egy igen érdekes közlemény jelent meg Németországban Wagner, darmstadti híres tanár tollából, aki a németországi műtrágyázási kísérletekből megállapította, hogy 100 márka műtrágya a kalászosoknál kb. 250 márkát, kapás növényeknél kb. 300 márkát és takarmány növényeknél 500 márkát jövedelmez.

Azért érdekesek ezek az adatok, mert teljesen egyezők azon jövedelmezőségi eredményekkel, a melyeket a magyarországi műtrágyázási kísérletek alapján Matlaszkovszki Tádé kiváló közgazdasági írónk állapított meg. Ezek szerint tehát a szuperfoszfáttal és homok talajon s szuperfoszfát és kálival való műtrágyázás legnagyobb hasznot hajt, első sorban is a lóherénél, lucernánál, búkkőnyél, borsónál, babnál, szeradellánál, csillagfürtnél és rétegnél. Bebizonyosodott Németországban, hogy a káliszuperfoszfát egyszeri használata által a talaj here unottsága teljesen elkerülhető, úgy nem különben az is, hogy az istálló trágyázás, de a zöldtrágyázás is igazán nagy terméseredményeket csak az esetben adhat, ha kötött talajon vele egyidejűleg szuperfoszfát, homok talajon pedig ugyancsak vele egyidejűleg káliszuperfoszfát is alkalmaztatik.

Hazánkban ez ideig jóformán csak a kalászosnövényeknél alkalmaztatik a szuperfoszfát, a mi helyén való is, mert a kalászosok különösen sok foszforsavat vonnak el a talajtól s igazán nagy terméseket csak az esetben adhatnak, ha a talaj foszforsav tartalmát szuperfoszfáttal is fokozzuk. Helyénvaló ez nálunk annyival is inkább, mert hazánkban a kalászosok, főleg

pedig a buza és rozs játssza a legfontosabb szerepet, adja gazdáinknak a legnagyobb jövedelmét. Meg kell azonban szívelelnünk a németországi tapasztalatokat is, a melyeknek számos hazai kísérlet is igazat ad, hogy t. i. a takarmány növények műtrágyázása is szükséges és nagyon jövedelmező. Szükséges pedig azért, mert ez által nagyobb takarmányterméseket érünk el, jobban táplálhatjuk állatainkat, tehát sikeresebben, nagyobb anyagi haszonnal üztünk állattenyésztést, jobb és nagyobb mennyiségű trágyát leszünk képesek termelni s ennek segélyével egész gazdaságunk termőképességét, jövedelmezőségét fokozzuk.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Agoston.**

Laptulajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

PILSNER URQUELL (ősforrás)

A világnak ez a leghíresebb söre nagy palackokban, naponkint frissen töltve, á 40 fill. sörraktárban (Uspenszka-utca 5.) kapható.

Pilsner Urquell poharaként Ujvidéken csakis Obernik József pilsner sörcsarnokában és Zurkovic György „Fehér hajó” vendéglőjében mérnek. Palackokban kapható ELITE kávéházban és Kuborczy M. cukrászdájában.

Péteváradon csak Helleis Józsefnél kapható Urquell.

Mélykut-vizből készült műjeget is igen olcsó áron naponkint házhoz szállítok.

BAUER GYULA. sörnagykereskedése és jéggyára.

Értesítés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy f. é. május hó 1-étől a

Petőfi kávéházat és szállodát

átvettük és azt teljesen ujonnan berendeztük. Jó ételekről és italokról kellően gondoskodva van,

Beccs pártfogást kérve

Kiváló tisztelettel

Mátits György és társa.

KÖHÖGÉS

rekedtség, hurut, elnyálkásodás, görcs- és szamárköhögés ellen

KAISER

mell-karamellái a „3 fenyővel.”

605 közjegyzőileg hitelesített orvosi és magán bizonyítványok tanuskodnak a biztos sikerről.

Felette izletes, kellemes bonbonok, Csomagja 20 és 40 fill. doboz 60 fill. kapható Herczog István, Grossinger János, Küchler Béla gyógyszerárjaiban. Stéfánovits Ly. fia, Petrovits és Popovits kereskedéseiben, Klein Oszkár droguistánál, Stra-ser István gyógyszer. Karlóca, Kocziák Ruma, Ihreg C. Ratais örökösei Apatin, Brodski, Adamffy gyógyszer. Pétevárad, Kujaschkovic Mitrovic, Hainis A. India, Hóndl J. Ruma, Wagner A. Dobrica, Peternek Ottó Ujszlankamen, Gebauer Emil gyógyszer. Báos.

Kiadó.

Egy kisebb s egy nagyobb lakás, a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel együtt kiadó.

Bővebbet magyar u. 50. a háztulajdonosnál.

Pénztárosnő,

aki a magyar, német és szerb nyelvben jártas, kereskedelmi ismeretekkel bír, hasonló minőségben már hosszabb ideig működött volt és ovadékképes,

f. évi június hó 1-ére

való belépésre kerestetik. Pályázatok fénykép csatolása mellett e hó végéig vehetők figyelembe.

KRON KÁROLY FIA
:-: :-: UJVIDÉK. :-: :-:

MEGHIVÓ.

Az Ujvidéki Kerületi Munkásbiztosító Pénztárnak 1913. évi május hó 25-én délután 3 órakor a pénztár hivatalos helyiségében tartandó

rendes évi közgyűlésre.

TÁRGYSOROZAT.

1. A megnyitás kapcsán a közgyűlés szabályszerű egybehívásának igazolása, határozatképesség megállapítása, jegyzőkönyvnek vezetése és hitelesítése iránti intézkedés.

2. A pénztár 1912. évi zárszámadásának és mérlegének, valamint az ezekre vonatkozó felügyelőbizottsági jelentésnek előterjesztése és ezzel kapcsolatban:

Ujvidék, 1913. évi április hó 16-án.

Pospischill Ferenc s. k.
igazgató.

a) a felmentvény iránti határozat.
b) az évi felesleg 1/3 részének hovatárolása iránti határozat.

c) az évi felesleg 1/3 része 10%-ának felosztása iránti határozat.

3. Az 1913. évi költségeloirányzat módosítása és az 1914. évi költségeloirányzat előterjesztése.

4. Választások.
5. Indítványok.

Herblich József s. k.
igazg. elnök.

A közgyűlésen csak kiküldöttek vehetnek részt, akik részvételre való jogosultságukat a részükre megküldött igazolvány felmutatásával tanúsítani kötelesek.

Indítványok csak úgy tárgyalhatók, ha azok legalább 10 pénztári tag által aláírva, 3 nappal a közgyűlés előtt betérjesztettek.

Szőlőbirtokosok

különös figyelmébe!

Ha Forhinnal permetez,

Rézkénpporral poroz és

Bagollal a szőlőmolyt:

FORHINT

FORHIN

FORHIN

FORHIN

FORHIN

FORHIN

FORHIN

FORHIN

FORHIN

FORHIN

FORHIN

FORHIN

FORHIN

FORHIN

FORHIN

FORHIN

FORHIN

I - ször kevesebb a gond,
II - ször kevesebb a munka,
III - ször kevesebb a munkabér!

a sokszorta megjavított bordói keveréket számtalan köszönő- és elismerő-levél tanúsága szerint mindenütt a legnagyobb megelégedéssel használják. A

FORHIN-nak nincs üledéke, vízbe dobova azonnal oldódik és biztosan pusztítja a peronoszpórt;

egy kész anyag, foalkatrésze rézgalic, tapadóképessége oly nagy, hogy bármely harmatnál permetezhet vele;

használata óriási munka- és pénzmegtakarítást jelent, mert az anyag teljesen kész;

használjanak saját érdekükben **Californiai lét**, a gyümölcsrovarok elleni védekezésre **rovarenyvet** minden kártékony rovar lekötésére.

rovarfogó övet az összes kártékony rovarok elfogására. **Laurinát** a rovarok ellen nyári védekezésre. **Lauril Karbolineumot** a rovarok elleni téli védekezésre. **Lauril oltóviaszt** az oltványok nemésítésére, **Ichneumonit** a zsenge virágok permetezésére, **Nicotin Quassiakivonatot** falkolák permetezésére, **Topomort** mezei egerek pusztítására, **Pampilt** rovarok és darazsak elfogására, Tessék mindezen cikkekről **kímérlítő leírást** és **használati utasítást** kérni, melyet **ingyen és bérmentve** küld az összes érdeklődőknek a

FORHIN szőlőpermetezési anyaggár

Budapest, VI., Váci-út 93. v.

valamint képviselője: ROSENBERG ADOLF, Bácsalmás.